

לְמוּד יוֹמִי

משניות זהר

בעידודו של

מו"ר הרה"צ שליט"א

יוצא לאור ע"י חסידי ברסלב

יבנאל עיר ברסלב – עיר השמחה

פרשת

אמור תשפ"ה

ניתן להשיג בתיבה בכניסה ל'היכל מוהרא"ש'

או שלח צרף למייל: breslevsheli1@gmail.com

נדפס לזכות נשמתו הטהורה
של כ״ק אדמו״ר עט״ר
מוהרא״ש
ר׳ אליעזר שלמה בן
ר׳ מנחם זאב זי״ע

לזכות מורנו ורבנו הרה״צ
ר׳ יצחק שמואל אהרן לעזער
שליט״א

יהי רצון שימשיך להנהיג את הקהילה הקדושה מתוך
בריאות איתנה ונחת מכל יצ״ח ותלמידיו

לזכות נשמתם הקדושה והטהורה של
רבי חייא ובניו חזקיה ויהודה
ולזכות
רב המנונא סבא ורב הונא ריש גלותא

טוֹב לוֹמַר לִפְנֵי הַלְמוּד :
הַלְמוּד בַּמִּשְׁנָיוֹת וּבַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ יִהְיֶה לְעִלּוּי הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה
וּלְהָקֵל צַעֲרָהּ, לְעִלּוּי כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּפְטְרוּ מִן הָעוֹלָם,
גְּאֻלָּה, יְשׁוּעָה, רְפוּאָה וְהַצְלָחָה לְכָל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
בְּרוּחָנִיוּת וּבְגַשְׁמִיוּת, גִּלּוּי מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בְּרַחֲמִים וּבִנְיַן בֵּית
מִקְדָּשֵׁנוּ וְתִפְאַרְתֵּנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

מַסֶּכֶת חֻלִּין פֶּרֶק ט

א. הָעוֹר, וְהָרוֹטֶב, וְהַקִּפָּה, וְהָאָלָל, וְהָעֲצָמוֹת, וְהַגִּידִין, וְהַקְּרָנַיִם, וְהַטְּלָפַיִם - מִצְטָרְפִין לְטַמֵּא טְמֵאַת אֳכָלִין, אֲבָל לֹא טְמֵאַת נְבֵלוֹת. כֵּיוֹצֵא בוֹ: הַשּׁוֹחֵט בְּהֵמָה טְמֵאָה לְנָכְרִי וּמְפַרְכֶּסֶת - מְטַמְּאָה טְמֵאַת אֳכָלִין. אֲבָל לֹא טְמֵאַת נְבֵלוֹת, עַד שֶׁתָּמוּת, אוֹ עַד שֶׁיַּתִּיז אֶת רֹאשָׁהּ. רִבָּה לְטַמֵּא טְמֵאַת אֳכָלִין מִמַּה שֶּׁרִבָּה לְטַמֵּא טְמֵאַת נְבֵלוֹת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: הָאָלָל הַמְכֻנָּס, אִם יֵשׁ בּוֹ כַּזַּיִת בְּמָקוֹם אֶחָד - חַיָּב עָלָיו: ב. אֵלּוּ שֶׁעוֹרוֹתֵיהֶן כִּבְשָׂרָן: עוֹר הָאָדָם, וְעוֹר חֲזִיר שֶׁל יִשּׁוּב - רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אַף עוֹר חֲזִיר הַבָּר. וְעוֹר חֲטוֹטֶרֶת שֶׁל גָּמָל הָרַכָּה, וְעוֹר הָרֹאשׁ שֶׁל עֶגֶל הָרַךְ, וְעוֹר הַפְּרָסוֹת, וְעוֹר בֵּית הַבֹּשֶׁת, וְעוֹר הַשְּׁלִיל, וְעוֹר שֶׁתַּחַת הָאַלְיָה, וְעוֹר הָאַנָּקָה וְהַכֹּחַ וְהַלְּטָאָה וְהַחֹמֶט. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: הַלְּטָאָה כַּחֲלָדָה. וְכֻלָּן שֶׁעִבְּדָן, אוֹ שֶׁהִלֵּךְ בָּהֶן כְּדֵי עֲבוֹדָה - טְהוֹרִין, חוּץ מֵעוֹר הָאָדָם. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר: שְׁמוֹנָה שְׁרָצִים יֵשׁ לָהֶן עוֹרוֹת: ג. הַמַּפְשִׁיט בַּבְּהֵמָה וּבַחַיָּה, בַּטְּהוֹרָה וּבַטְּמֵאָה, בַּדַּקָּה וּבַגַּסָּה, לְשָׁטִיחַ - כְּדֵי אֲחִיזָה. וּלְחֻמֶּת - עַד שֶׁיַּפְשִׁיט אֶת הַחֻזָּה. הַמַּרְגִּיל - כֻּלּוֹ חִבּוּר לַטְּמֵאָה. לְטָמֵא וּלְטַמֵּא. עוֹר שֶׁעַל הַצַּוָּאר - רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר: אֵינוֹ חִבּוּר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: חִבּוּר, עַד שֶׁיַּפְשִׁיט אֶת כֻּלּוֹ: ד. עוֹר שֶׁיֵּשׁ עָלָיו כַּזַּיִת בָּשָׂר: הַנּוֹגֵעַ בְּצִיב הַיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ, וּבְשַׁעֲרָה שֶׁבְּנִגְדּוֹ - טָמֵא. הָיוּ עָלָיו כִּשְׁנֵי חֲצָאֵי זֵיתִים - מְטַמֵּא בְּמַשָּׂא וְלֹא בְּמַגָּע, דִּבְרֵי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: לֹא בְּמַגָּע וְלֹא בְּמַשָּׂא. וּמוֹדֶה רַבִּי עֲקִיבָא בִּשְׁנֵי חֲצָאֵי זֵיתִים שֶׁתְּחָבָן בְּקֵיסָם וְהֶסִיטָן - שֶׁהוּא טָמֵא. וּמִפְּנֵי מָה רַבִּי עֲקִיבָא מְטַהֵר בָּעוֹר? מִפְּנֵי שֶׁהָעוֹר מְבַטְּלָן: ה. קוּלִית הַמֵּת וְקוּלִית הַמַּקְדְּשִׁים: הַנּוֹגֵעַ בָּהֶן, בֵּין סְתוּמִים בֵּין נְקוּבִים - טָמֵא. קוּלִית נְבֵלָה וְקוּלִית הַשֶּׁרֶץ: הַנּוֹגֵעַ בָּהֶן סְתוּמִים - טְהוֹרִים. נְקוּבִים כָּל שֶׁהוּא - מְטַמְּאִים בְּמַגָּע. מִנַּיִן שֶׁאַף בְּמַשָּׂא? תַּלְמוּד לוֹמַר (וַיִּקְרָא יא, לט־מ): "הַנּוֹגֵעַ... וְהַנּוֹשֵׂא". אֶת שֶׁבָּא לִכְלָל מַגָּע - בָּא לִכְלָל מַשָּׂא; לֹא בָּא לִכְלָל מַגָּע - לֹא בָּא לִכְלָל מַשָּׂא: ו. בֵּיצַת הַשֶּׁרֶץ הַמְרֻקֶּמֶת - טְהוֹרָה. נִקְּבָה כָּל שֶׁהוּא - טְמֵאָה. עַכְבָּר שֶׁחָצְיוֹ בָּשָׂר וְחָצְיוֹ אֲדָמָה: הַנּוֹגֵעַ בַּבָּשָׂר - טָמֵא. בָּאֲדָמָה - טָהוֹר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אַף הַנּוֹגֵעַ בָּאֲדָמָה שֶׁכְּנֶגֶד הַבָּשָׂר - טָמֵא: ז. הָאֵבֶר וְהַבָּשָׂר הַמְדֻלְדָּלִין בַּבְּהֵמָה - מְטַמְּאִין טְמֵאַת אֳכָלִין בְּמָקוֹמָן, וּצְרִיכִין הֶכְשֵׁר. נִשְׁחֲטָה בְּהֵמָה - הֻכְשְׁרוּ בְּדָמֶיהָ, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: לֹא הֻכְשְׁרוּ. מֵתָה הַבְּהֵמָה: הַבָּשָׂר - צָרִיךְ הֶכְשֵׁר. הָאֵבֶר - מְטַמֵּא מִשּׁוּם אֵבֶר מִן הַחַי, וְאֵינוֹ מְטַמֵּא מִשּׁוּם אֵבֶר נְבֵלָה, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְרַבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר: ח. הָאֵבֶר וְהַבָּשָׂר הַמְדֻלְדָּלִין בָּאָדָם - טְהוֹרִין. מֵת הָאָדָם: הַבָּשָׂר - טָהוֹר.

הָאֵבֶר - מְטַמֵּא מִשּׁוּם אֵבֶר מִן הַחַי, וְאֵינוֹ מְטַמֵּא מִשּׁוּם אֵבֶר מִן הַמֵּת, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְרַבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר:

מַסֶּכֶת חֻלִּין פֶּרֶק י

א. הַזְּרוֹעַ וְהַלְּחָיַיִם וְהַקֵּבָה - נוֹהֲגִין בָּאָרֶץ וּבְחוּצָה־לָאָרֶץ, בִּפְנֵי הַבַּיִת וְשֶׁלֹּא בִּפְנֵי הַבַּיִת, בְּחֻלִּין אֲבָל לֹא בְּמֻקְדָּשִׁין. שֶׁהָיָה בַּדִּין: וּמָה אִם הַחֻלִּין, שֶׁאֵינָן חַיָּבִין בְּחָזֶה וְשׁוֹק - חַיָּבִין בַּמַּתָּנוֹת, קָדָשִׁים שֶׁחַיָּבִין בְּחָזֶה וְשׁוֹק - אֵינוֹ דִּין שֶׁחַיָּבִין בַּמַּתָּנוֹת? תַּלְמוּד לוֹמַר (וַיִּקְרָא ז, לד): "וְאֶתֵּן אֹתָם לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן וּלְבָנָיו לְחָק־עוֹלָם" - אֵין לוֹ אֶלָּא מַה שֶּׁאָמוּר בָּעִנְיָן: ב. כָּל הַקָּדָשִׁים שֶׁקָּדַם מוּם קָבוּעַ לְהֶקְדֵּשָׁן וְנִפְדּוּ - חַיָּבִין בַּבְּכוֹרָה וּבַמַּתָּנוֹת, וְיוֹצְאִין לְחֻלִּין לְהִגָּזֵז וּלְהֵעָבֵד, וּוְלָדָן וַחֲלָבָן מֻתָּר לְאַחַר פְּדִיוֹנָן, וְהַשּׁוֹחֲטָן בַּחוּץ פָּטוּר, וְאֵין עוֹשִׂין תְּמוּרָה, וְאִם מֵתוּ - יִפָּדוּ, חוּץ מִן הַבְּכוֹר וּמִן הַמַּעֲשֵׂר. כָּל שֶׁקָּדַם הֶקְדֵּשָׁן אֶת מוּמָן, אוֹ מוּם עוֹבֵר לְהֶקְדֵּשָׁן, וּלְאַחַר מִכָּאן נוֹלַד לָהֶם מוּם קָבוּעַ וְנִפְדּוּ - פְּטוּרִין מִן הַבְּכוֹרָה וּמִן הַמַּתָּנוֹת, וְאֵינָן יוֹצְאִין לְחֻלִּין לְהִגָּזֵז וּלְהֵעָבֵד, וּוְלָדָן וַחֲלָבָן אָסוּר לְאַחַר פְּדִיוֹנָן, וְהַשּׁוֹחֲטָן בַּחוּץ חַיָּב, וְעוֹשִׂין תְּמוּרָה, וְאִם מֵתוּ - יִקָּבְרוּ: ג. בְּכוֹר שֶׁנִּתְעָרֵב בְּמֵאָה: בִּזְמַן שֶׁמֵּאָה שׁוֹחֲטִין אֶת כֻּלָּן - פּוֹטְרִין אֶת כֻּלָּן. אֶחָד שׁוֹחֵט אֶת כֻּלָּן - פּוֹטְרִין לוֹ אֶחָד. הַשּׁוֹחֵט לַכֹּהֵן וְלַנָּכְרִי - פָּטוּר מִן הַמַּתָּנוֹת. וְהַמִּשְׁתַּתֵּף עִמָּהֶן - צָרִיךְ שֶׁיִּרְשֹׁם. וְאִם אָמַר: 'חוּץ מִן הַמַּתָּנוֹת' - פָּטוּר מִן הַמַּתָּנוֹת. אָמַר: 'מְכֹר לִי בְּנֵי מֵעָיָהּ שֶׁל פָּרָה', וְהָיוּ בָהֶן מַתָּנוֹת - נוֹתְנָן לַכֹּהֵן, וְאֵינוֹ מְנַכֶּה לוֹ מִן הַדָּמִים. לָקַח הֵימֶנּוּ בַּמִּשְׁקָל - נוֹתְנָן לַכֹּהֵן, וּמְנַכֶּה לוֹ מִן הַדָּמִים: ד. גֵּר שֶׁנִּתְגַּיֵּר, וְהָיְתָה לוֹ פָּרָה: נִשְׁחֲטָה עַד שֶׁלֹּא נִתְגַּיֵּר - פָּטוּר. מִשֶּׁנִּתְגַּיֵּר - חַיָּב. סָפֵק - פָּטוּר, שֶׁהַמּוֹצִיא מֵחֲבֵרוֹ, עָלָיו הָרְאָיָה. אֵיזֶהוּ הַזְּרוֹעַ? מִן הַפֶּרֶק שֶׁל אַרְכּוּבָה עַד כַּף שֶׁל יָד. וְהוּא שֶׁל נָזִיר. וּכְנֶגְדּוֹ בָּרֶגֶל - שׁוֹק. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: שׁוֹק מִן הַפֶּרֶק שֶׁל אַרְכּוּבָה עַד סִבֶּךְ שֶׁל רֶגֶל. אֵיזֶהוּ לְחִי? מִן הַפֶּרֶק שֶׁל לְחִי עַד פִּקָּה שֶׁל גַּרְגֶּרֶת:

מַסֶּכֶת חֻלִּין פֶּרֶק יא

א. רֹאשִׁית הַגֵּז נוֹהֵג בָּאָרֶץ וּבְחוּצָה־לָאָרֶץ, בִּפְנֵי הַבַּיִת וְשֶׁלֹּא בִּפְנֵי הַבַּיִת, בַּחֻלִּין אֲבָל לֹא בַּמֻּקְדָּשִׁין. חֹמֶר בַּזְּרוֹעַ וּבַלְּחָיַיִם וּבַקֵּבָה מֵרֹאשִׁית הַגֵּז, שֶׁהַזְּרוֹעַ וְהַלְּחָיַיִם וְהַקֵּבָה - נוֹהֲגִים בַּבָּקָר וּבַצֹּאן, בַּמְּרֻבֶּה וּבַמּוּעָט. וְרֹאשִׁית הַגֵּז - אֵינוֹ נוֹהֵג אֶלָּא בָּרְחֵלוֹת, וְאֵינוֹ נוֹהֵג אֶלָּא בַּמְּרֻבֶּה: ב. וְכַמָּה הוּא מְרֻבֶּה? בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: שְׁתֵּי רְחֵלוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר (יְשַׁעְיָה ז, כא): "יְחַיֶּה־אִישׁ עֶגְלַת בָּקָר וּשְׁתֵּי־צֹאן". וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: חָמֵשׁ, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוּאֵל־א כה, יח): "חָמֵשׁ צֹאן עֲשׂוּיוֹת". רַבִּי דּוֹסָא בֶּן הַרְכִּינָס אוֹמֵר: חָמֵשׁ רְחֵלוֹת גּוֹזְזוֹת מָנֶה, מָנֶה, וּפְרָס - חַיָּבוֹת בְּרֹאשִׁית הַגֵּז. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: חָמֵשׁ רְחֵלוֹת גּוֹזְזוֹת כָּל שֶׁהֵן.

וְכַמָּה נוֹתְנִין לוֹ? מִשְׁקַל חָמֵשׁ סְלָעִים בִּיהוּדָה, שֶׁהֵן עֶשֶׂר סְלָעִים בַּגָּלִיל, מִלְּבָן וְלֹא צוֹאִי, כְּדֵי לַעֲשׂוֹת מִמֶּנּוּ בֶּגֶד קָטָן, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים יח, ד): "תִּתֶּן לוֹ" - שֶׁיְּהֵא בּוֹ כְּדֵי מַתָּנָה. לֹא הִסְפִּיק לִתְּנוֹ לוֹ עַד שֶׁצָּבָעוֹ - פָּטוּר. לִבְּנוֹ וְלֹא צְבָעוֹ - חַיָּב. הַלּוֹקֵחַ גִּזּ צֹאנוֹ שֶׁל נָכְרִי - פָּטוּר מֵרֵאשִׁית הַגֵּז. הַלּוֹקֵחַ גִּזּ צֹאנוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ: אִם שִׁיֵּר הַמּוֹכֵר - הַמּוֹכֵר חַיָּב. לֹא שִׁיֵּר - הַלּוֹקֵחַ חַיָּב. הָיוּ לוֹ שְׁנֵי מִינִין, שְׁחוּפוֹת וּלְבָנוֹת, מָכַר לוֹ שְׁחוּפוֹת אֲבָל לֹא לְבָנוֹת, זְכָרִים אֲבָל לֹא נְקֵבוֹת - זֶה נוֹתֵן לְעַצְמוֹ וְזֶה נוֹתֵן לְעַצְמוֹ:

מַסֶּכֶת חֻלִּין פֶּרֶק יב

א. שְׁלוּחַ הַקֵּן, נוֹהֵג בָּאָרֶץ וּבְחוּצָה־לָאָרֶץ, בִּפְנֵי הַבַּיִת וְשֶׁלֹּא בִּפְנֵי הַבַּיִת, בְּחֻלִּין אֲבָל לֹא בִּמְקֻדָּשִׁין. חֹמֶר בִּכְסוּי הַדָּם מִשְּׁלוּחַ הַקֵּן: שֶׁכְּסוּי הַדָּם נוֹהֵג בַּחַיָּה וּבָעוֹף, בַּמְּזֻמָּן וּבְשֶׁאֵינוֹ מְזֻמָּן. וְשִׁלּוּחַ הַקֵּן אֵינוֹ נוֹהֵג אֶלָּא בָּעוֹף, וְאֵינוֹ נוֹהֵג אֶלָּא בְּשֶׁאֵינוֹ מְזֻמָּן. אֵיזֶהוּ שֶׁאֵינוֹ מְזֻמָּן? כְּגוֹן אַוְזִין וְתַרְנְגוֹלִים שֶׁקִּנְּנוּ בַּפַּרְדֵּס. אֲבָל אִם קִנְּנוּ בַּבַּיִת, וְכֵן יוֹנֵי הַרְדְּסִיאוֹת - פָּטוּר מִשְּׁלוּחַ: ב. עוֹף טָמֵא - פָּטוּר מִלְּשַׁלֵּחַ. עוֹף טָמֵא רוֹבֵץ עַל בֵּיצֵי עוֹף טָהוֹר, וְטָהוֹר רוֹבֵץ עַל בֵּיצֵי עוֹף טָמֵא - פָּטוּר מִלְּשַׁלֵּחַ. קוֹרֵא זָכָר - רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְחַיֵּב, וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין: ג. הָיְתָה מְעוֹפֶפֶת, בִּזְמַן שֶׁכְּנָפֶיהָ נוֹגְעוֹת בַּקֵּן - חַיָּב לְשַׁלֵּחַ. אֵין כְּנָפֶיהָ נוֹגְעוֹת בַּקֵּן - פָּטוּר מִלְּשַׁלֵּחַ. אֵין שָׁם אֶלָּא אֶפְרוֹחַ אֶחָד אוֹ בֵּיצָה אַחַת - חַיָּב לְשַׁלֵּחַ, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים כב, ו): "קַן" - קֵן מִכָּל מָקוֹם. הָיוּ שָׁם אֶפְרוֹחִין מַפְרִיחִין אוֹ בֵּיצִים מוּזָּרוֹת - פָּטוּר מִלְּשַׁלֵּחַ, שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם): "וְהָאֵם רֹבֶצֶת עַל הָאֶפְרֹחִים אוֹ עַל הַבֵּיצִים" - מָה אֶפְרוֹחִין בְּנֵי קַיָּמָא, אַף בֵּיצִים בְּנֵי קַיָּמָא - יָצְאוּ מוּזָּרוֹת. וּמָה הַבֵּיצִים צְרִיכִין לְאִמָּן, אַף הָאֶפְרוֹחִין צְרִיכִין לְאִמָּן - יָצְאוּ מַפְרִיחִין. שִׁלְחָהּ וְחָזְרָה, שִׁלְחָהּ וְחָזְרָה, אֲפִלּוּ אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה פְּעָמִים - חַיָּב, שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם שָׁם, ז): "שַׁלֵּחַ תְּשַׁלַּח". אָמַר: 'הֲרֵינִי נוֹטֵל אֶת הָאֵם וּמְשַׁלֵּחַ אֶת הַבָּנִים' - חַיָּב לְשַׁלֵּחַ, שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם): "שַׁלֵּחַ תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם". נָטַל הַבָּנִים וְהֶחֱזִירָן לַקֵּן, וְאַחַר־כָּךְ חָזְרָה הָאֵם עֲלֵיהֶם - פָּטוּר מִלְּשַׁלֵּחַ: ד. הַנּוֹטֵל אֵם עַל הַבָּנִים - רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: לוֹקֶה וְאֵינוֹ מְשַׁלֵּחַ. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: מְשַׁלֵּחַ וְאֵינוֹ לוֹקֶה. זֶה הַכְּלָל: כָּל מִצְוֹת לֹא תַּעֲשֶׂה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ קוּם עֲשֵׂה - אֵין לוֹקִין עָלֶיהָ: ה. לֹא יִטֹּל אָדָם אֵם עַל הַבָּנִים, אֲפִלּוּ לְטַהֵר אֶת הַמִּצְרָע. וּמָה אִם מִצְוָה קַלָּה שֶׁהִיא כְּאִסָּר, אָמְרָה תּוֹרָה (דְּבָרִים כב, ז): "לְמַעַן יִיטַב לָךְ וְהַאֲרַכְתָּ יָמִים" - קַל וָחֹמֶר עַל מִצְוֹת חֲמוּרוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה!:

נִשְׁלְמָה מַסֶּכֶת חֻלִּין

מַסֶּכֶת בְּכוֹרוֹת פֶּרֶק א

א. הַלּוֹקֵחַ עֻבַּר חֲמוֹרוֹ שֶׁל נָכְרִי, וְהַמּוֹכֵר לוֹ, אַף־עַל־פִּי שֶׁאֵינוֹ רַשַּׁאי, וְהַמִּשְׁתַּתֵּף

לוֹ, וְהַמְקַבֵּל מִמֶּנּוּ, וְהַנּוֹתֵן לוֹ בְּקַבָּלָה - פָּטוּר מִן הַבְּכוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר (בַּמִּדְבָּר ג, יג): "בְּיִשְׂרָאֵל" - אֲבָל לֹא בַּאֲחֵרִים. כֹּהֲנִים וּלְוִיִּם פְּטוּרִין מִקַּל וָחֹמֶר: אִם פָּטְרוּ שֶׁל יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר - דִּין הוּא שֶׁיִּפָּטְרוּ שֶׁל עַצְמָן: ב. פָּרָה שֶׁיָּלְדָה כְּמִין חֲמוֹר, וַחֲמוֹר שֶׁיָּלְדָה כְּמִין סוּס - פָּטוּר מִן הַבְּכוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת יג, יג; לד, כ): "פֶּטֶר חֲמוֹר", "פֶּטֶר חֲמוֹר", שְׁנֵי פְּעָמִים - עַד שֶׁיְּהֵא הַיּוֹלֵד חֲמוֹר וְהַנּוֹלָד חֲמוֹר. וּמָה הֵם בַּאֲכִילָה? בְּהֵמָה טְהוֹרָה שֶׁיָּלְדָה כְּמִין בְּהֵמָה טְמֵאָה - מָתָר בַּאֲכִילָה. וּטְמֵאָה שֶׁיָּלְדָה כְּמִין בְּהֵמָה טְהוֹרָה - אָסוּר בַּאֲכִילָה, שֶׁהַיּוֹצֵא מֵהַטָּמֵא - טָמֵא. וְהַיּוֹצֵא מִן הַטָּהוֹר - טָהוֹר. דָּג טָמֵא שֶׁבָּלַע דָּג טָהוֹר - מָתָר בַּאֲכִילָה. וְטָהוֹר שֶׁבָּלַע דָּג טָמֵא - אָסוּר בַּאֲכִילָה, לְפִי שֶׁאֵינוֹ גִּדּוּלָיו: ג. חֲמוֹר שֶׁלֹּא בִּכְּרָה, וְיָלְדָה שְׁנֵי זְכָרִים - נוֹתֵן טָלֶה אֶחָד לַכֹּהֵן. זָכָר וּנְקֵבָה - מַפְרִישׁ טָלֶה אֶחָד לְעַצְמוֹ. שְׁתֵּי חֲמוֹרִים שֶׁלֹּא בִּכְּרוּ, וְיָלְדוּ שְׁנֵי זְכָרִים - נוֹתֵן שְׁנֵי טְלָיִים לַכֹּהֵן. זָכָר וּנְקֵבָה, אוֹ שְׁנֵי זְכָרִים וּנְקֵבָה - נוֹתֵן טָלֶה אֶחָד לַכֹּהֵן. שְׁתֵּי נְקֵבוֹת וְזָכָר, אוֹ שְׁנֵי זְכָרִים וּשְׁתֵּי נְקֵבוֹת - אֵין כָּאן לַכֹּהֵן כְּלוּם: ד. אַחַת בִּכְּרָה וְאַחַת שֶׁלֹּא בִּכְּרָה, וְיָלְדוּ שְׁנֵי זְכָרִים - נוֹתֵן טָלֶה אֶחָד לַכֹּהֵן. זָכָר וּנְקֵבָה - מַפְרִישׁ טָלֶה אֶחָד לְעַצְמוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת לד, כ): "וּפֶטֶר חֲמוֹר תִּפְדֶּה בְשֶׂה" - מִן הַכְּבָשִׂים וּמִן הָעִזִּים, זָכָר וּנְקֵבָה, גָּדוֹל וְקָטָן, תְּמִים וּבַעַל מוּם. וּפוֹדֶה בּוֹ פְּעָמִים הַרְבֵּה. נִכְנָס לַדִּיר לְהִתְעַשֵּׂר. וְאִם מֵת - נֶהֱנִים בּוֹ: ה. אֵין פּוֹדִים לֹא בָּעֶגֶל, וְלֹא בַּחַיָּה, וְלֹא בַּשְּׁחוּטָה, וְלֹא בַּטְּרֵפָה, וְלֹא בַּכִּלְאַיִם, וְלֹא בַּכּוּי. רַבִּי אֶלְעָזָר מַתִּיר בַּכִּלְאַיִם, מִפְּנֵי שֶׁהוּא שֶׁה, וְאוֹסֵר בַּכּוּי, מִפְּנֵי שֶׁהוּא סָפֵק. נָתְנוּ לַכֹּהֵן - אֵין הַכֹּהֵן רַשַּׁאי לְקַיְּמוֹ, עַד שֶׁיַּפְרִישׁ שֶׂה תַּחְתָּיו: ו. הַמַּפְרִישׁ פִּדְיוֹן פֶּטֶר חֲמוֹר, וָמֵת - רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: חַיָּבִין בְּאַחֲרָיוּתוֹ, כְּחָמֵשׁ סְלָעִים שֶׁל בֶּן. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵין חַיָּבִין בְּאַחֲרָיוּתוֹ, כְּפִדְיוֹן מַעֲשֵׂר שֵׁנִי. הֵעִיד רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי צָדוֹק עַל פִּדְיוֹן פֶּטֶר חֲמוֹר שֶׁמֵּת, שֶׁאֵין כָּאן לַכֹּהֵן כְּלוּם. מֵת פֶּטֶר חֲמוֹר - רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: יִקָּבֵר, וּמֻתָּר בַּהֲנָאָתוֹ שֶׁל טָלֶה. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵינוֹ צָרִיךְ לְהִקָּבֵר, וְהַטָּלֶה לַכֹּהֵן: ז. לֹא רָצָה לִפְדּוֹתוֹ - עוֹרְפוֹ בְּקוֹפִיץ מֵאַחֲרָיו וְקוֹבְרוֹ. מִצְוַת פִּדְיָה קוֹדֶמֶת לְמִצְוַת עֲרִיפָה, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת יג, יג): "וְאִם לֹא תִפְדֶּה וַעֲרַפְתּוֹ". מִצְוַת יְעִידָה קוֹדֶמֶת לְמִצְוַת פִּדְיָה, שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם כא, ח): "אֲשֶׁר לֹא יְעָדָהּ וְהֶפְדָּהּ". מִצְוַת יִבּוּם קוֹדֶמֶת לְמִצְוַת חֲלִיצָה, בָּרִאשׁוֹנָה, שֶׁהָיוּ מִתְכַּוְּנִין לְשֵׁם מִצְוָה. וְעַכְשָׁיו, שֶׁאֵין מִתְכַּוְּנִין לְשֵׁם מִצְוָה, אָמְרוּ: מִצְוַת חֲלִיצָה קוֹדֶמֶת לְמִצְוַת יִבּוּם. מִצְוַת גְּאֻלָּה בָּאָדוֹן, הוּא קוֹדֵם לְכָל אָדָם, שֶׁנֶּאֱמַר (וַיִּקְרָא כז, כז): "וְאִם לֹא יִגָּאֵל וְנִמְכַּר בְּעֶרְכֶּךָ":

מַסֶּכֶת בְּכוֹרוֹת פֶּרֶק ב

א. הַלּוֹקֵחַ עֻבַּר פָּרָתוֹ שֶׁל נָכְרִי, וְהַמּוֹכֵר לוֹ, אַף־עַל־פִּי שֶׁאֵינוֹ רַשַּׁאי, הַמִּשְׁתַּתֵּף לוֹ, וְהַמְקַבֵּל מִמֶּנּוּ, וְהַנּוֹתֵן לוֹ בְּקַבָּלָה - פָּטוּר מִן הַבְּכוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּמִדְבַּר ג, יג): "בְּיִשְׂרָאֵל" - אֲבָל לֹא בַּאֲחֵרִים. כֹּהֲנִים וּלְוִיִּם חַיָּבִים. לֹא נִפְטְרוּ מִבְּכוֹר בְּהֵמָה טְהוֹרָה, וְלֹא נִפְטְרוּ אֶלָּא מִפִּדְיוֹן הַבֵּן וּמִפֶּטֶר חֲמוֹר: ב. כָּל הַקָּדָשִׁים שֶׁקָּדַם מוּם קָבוּעַ לְהֶקְדֵּשָׁן, וְנִפְדּוּ - חַיָּבִים בַּבְּכוֹרָה וּבַמַּתָּנוֹת, וְיוֹצְאִין לְחֻלִּין לִגָּזֵז וּלְהֵעָבֵד, וּוְלָדָן וַחֲלָבָן מֻתָּר לְאַחַר פִּדְיוֹנָן, וְהַשּׁוֹחֲטָן בַּחוּץ פָּטוּר, וְאֵין עוֹשִׂים תְּמוּרָה; וְאִם מֵתוּ - יִפָּדוּ, חוּץ מִן הַבְּכוֹר וּמִן הַמַּעֲשֵׂר: ג. כָּל שֶׁקָּדַם הֶקְדֵּשָׁן אֶת מוּמָן, אוֹ מוּם עוֹבֵר לְהֶקְדֵּשָׁן, וּלְאַחַר מִכָּאן נוֹלָד לָהֶם מוּם קָבוּעַ וְנִפְדּוּ - פְּטוּרִין מִן הַבְּכוֹרָה וּמִן הַמַּתָּנוֹת, וְאֵינָן יוֹצְאִין לְחֻלִּין לִגָּזֵז וּלְהֵעָבֵד, וּוְלָדָן וַחֲלָבָן אָסוּר לְאַחַר פִּדְיוֹנָן, וְהַשּׁוֹחֲטָן בַּחוּץ חַיָּב, וְעוֹשִׂין תְּמוּרָה, וְאִם מֵתוּ - יִקָּבְרוּ: ד. הַמְקַבֵּל צֹאן־בַּרְזֶל מִן הַנָּכְרִי: וְלָדוֹת - פְּטוּרִין, וּוְלָדֵי וְלָדוֹת - חַיָּבִין. הֶעֱמִיד וְלָדוֹת תַּחַת אִמּוֹתֵיהֶם: וַלְדֵי וְלָדוֹת - פְּטוּרִין, וּוַלְדֵי וַלְדֵי וְלָדוֹת - חַיָּבִין. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: אַפִלּוּ עַד עֲשָׂרָה דוֹרוֹת - פְּטוּרִין, שֶׁאַחֲרָיוּתָן לַנָּכְרִי: ה. רָחֵל שֶׁיָּלְדָה כְּמִין עֵז, וְעֵז שֶׁיָּלְדָה כְּמִין רָחֵל - פָּטוּר מִן הַבְּכוֹרָה. וְאִם יֵשׁ בּוֹ מִקְצָת סִימָנִין - חַיָּב: ו. רָחֵל שֶׁלֹּא בִּכְּרָה, וְיָלְדָה שְׁנֵי זְכָרִים, וְיָצְאוּ שְׁנֵי רָאשֵׁיהֶן כְּאֶחָד - רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי אוֹמֵר: שְׁנֵיהֶן לַכֹּהֵן. שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת יג, יב): "הַזְּכָרִים לַהֹוָיָ"ה". וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אִי אֶפְשָׁר, אֶלָּא אֶחָד לוֹ וְאֶחָד לַכֹּהֵן. רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר: הַכֹּהֵן בּוֹרֵר לוֹ אֶת הַיָּפֶה. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: מְשַׁמְּנִים בֵּינֵיהֶן, וְהַשֵּׁנִי - יִרְעֶה עַד שֶׁיִּסְתָּאֵב. וְחַיָּב בַּמַּתָּנוֹת. רַבִּי יוֹסֵי פּוֹטֵר. מֵת אֶחָד מֵהֶן - רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר: יַחֲלֹקוּ. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: הַמּוֹצִיא מֵחֲבֵרוֹ עָלָיו הָרְאָיָה. זָכָר וּנְקֵבָה - אֵין כָּאן לַכֹּהֵן כְּלוּם: ז. שְׁתֵּי רְחֵלוֹת שֶׁלֹּא בִּכְּרוּ, וְיָלְדוּ שְׁנֵי זְכָרִים - נוֹתֵן שְׁנֵיהֶם לַכֹּהֵן. זָכָר וּנְקֵבָה - הַזָּכָר לַכֹּהֵן. שְׁנֵי זְכָרִים וּנְקֵבָה - אֶחָד לוֹ וְאֶחָד לַכֹּהֵן. רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר: הַכֹּהֵן בּוֹרֵר לוֹ אֶת הַיָּפֶה. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: מְשַׁמְּנִים בֵּינֵיהֶן, וְהַשֵּׁנִי יִרְעֶה עַד שֶׁיִּסְתָּאֵב. וְחַיָּב בַּמַּתָּנוֹת. רַבִּי יוֹסֵי פּוֹטֵר. מֵת אֶחָד מֵהֶן - רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר: יַחֲלֹקוּ. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: הַמּוֹצִיא מֵחֲבֵרוֹ עָלָיו הָרְאָיָה. שְׁתֵּי נְקֵבוֹת וְזָכָר, אוֹ שְׁנֵי זְכָרִים וּשְׁתֵּי נְקֵבוֹת - אֵין כָּאן לַכֹּהֵן כְּלוּם: ח. אַחַת בִּכְּרָה וְאַחַת שֶׁלֹּא בִּכְּרָה וְיָלְדוּ שְׁנֵי זְכָרִים - אֶחָד לוֹ וְאֶחָד לַכֹּהֵן. רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר: הַכֹּהֵן בּוֹרֵר לוֹ אֶת הַיָּפֶה. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: מְשַׁמְּנִין בֵּינֵיהֶן, וְהַשֵּׁנִי יִרְעֶה עַד שֶׁיִּסְתָּאֵב. וְחַיָּב בַּמַּתָּנוֹת. רַבִּי יוֹסֵי פּוֹטֵר, שֶׁהָיָה רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: כָּל שֶׁחֲלִיפָיו בְּיַד כֹּהֵן - פָּטוּר מִן הַמַּתָּנוֹת. רַבִּי מֵאִיר מְחַיֵּב. מֵת אֶחָד מֵהֶן - רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:

יַחֲלֹקוּ. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: הַמּוֹצִיא מֵחֲבֵרוֹ עָלָיו הָרְאָיָה. זָכָר וּנְקֵבָה - אֵין כָּאן לַכֹּהֵן כְּלוּם: ט. יוֹצֵא דֹּפֶן וְהַבָּא אַחֲרָיו - רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר: שְׁנֵיהֶם יִרְעוּ עַד שֶׁיִּסְתָּאֲבוּ, וְיֹאכְלוּ בְּמוּמָן לַבַּעֲלִים. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: שְׁנֵיהֶן אֵינָן בְּכוֹר, הָרִאשׁוֹן - מִשּׁוּם שֶׁאֵינוֹ פֶּטֶר רֶחֶם, וְהַשֵּׁנִי - מִשּׁוּם שֶׁקִּדְּמוֹ אַחֵר:

מַסֶּכֶת בְּכוֹרוֹת פֶּרֶק ג

א. הַלּוֹקֵחַ בְּהֵמָה מִן הַנָּכְרִי, וְאֵין יָדוּעַ אִם בְּכֹרָה וְאִם לֹא בְּכֹרָה - רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר: עֵז בַּת שְׁנָתָהּ וַדַּאי לַכֹּהֵן, מִכָּאן וְאֵילָךְ סָפֵק. רָחֵל בַּת שְׁתַּיִם וַדַּאי לַכֹּהֵן, מִכָּאן וְאֵילָךְ סָפֵק. פָּרָה וַחֲמוֹר בְּנוֹת שָׁלֹשׁ וַדַּאי לַכֹּהֵן, מִכָּאן וְאֵילָךְ סָפֵק. אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא: אִלּוּ בַּוָּלָד בִּלְבַד בְּהֵמָה נִפְטֶרֶת, הָיָה כִּדְבָרֶיךָ, אֶלָּא אָמְרוּ: סִימַן הַוָּלָד בִּבְהֵמָה דַּקָּה - טְנוּף. וּבִגַּסָּה - שִׁלְיָא. וּבְאִשָּׁה - שָׁפִיר וְשִׁלְיָא. זֶה הַכְּלָל: כָּל שֶׁיָּדוּעַ שֶׁבִּכְרָה - אֵין כָּאן לַכֹּהֵן כְּלוּם. וְכָל שֶׁלֹּא בִּכְרָה - הֲרֵי זֶה לַכֹּהֵן. אִם סָפֵק - יֹאכַל בְּמוּמוֹ לַבַּעֲלִים. רַבִּי אֶלְיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר: בְּהֵמָה גַּסָּה שֶׁשָּׁפְעָה חֲרָרַת דָּם - הֲרֵי זוֹ תִּקָּבֵר, וְנִפְטֶרֶת מִן הַבְּכוֹרָה: ב. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: הַלּוֹקֵחַ בְּהֵמָה מְנִיקָה מִן הַנָּכְרִי - אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ שֶׁמָּא בְּנָהּ שֶׁל אַחֶרֶת הָיָה. נִכְנַס לְתוֹךְ עֶדְרוֹ וְרָאָה אֶת הַמַּבְכִּירוֹת מְנִיקוֹת, וְאֶת שֶׁאֵינָן מַבְכִּירוֹת מְנִיקוֹת - אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ שֶׁמָּא בְּנָהּ שֶׁל זוֹ בָּא לוֹ אֵצֶל זוֹ, אוֹ שֶׁמָּא בְּנָהּ שֶׁל זוֹ בָּא לוֹ אֵצֶל זוֹ: ג. רַבִּי יוֹסֵי בֶּן מְשֻׁלָּם אוֹמֵר: הַשּׁוֹחֵט אֶת הַבְּכוֹר - עוֹשֶׂה מָקוֹם בְּקוֹפִּין מִכָּאן וּמִכָּאן, וְתוֹלֵשׁ הַשֵּׂעָר, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְזִיזֶנּוּ מִמְּקוֹמוֹ. וְכֵן הַתּוֹלֵשׁ אֶת הַשֵּׂעָר לִרְאוֹת מְקוֹם הַמּוּם: ד. שְׂעַר בְּכוֹר בַּעַל מוּם שֶׁנָּשַׁר וְהִנִּיחוֹ בַּחַלּוֹן, וְאַחַר־כָּךְ שְׁחָטוֹ - עֲקַבְיָא בֶּן מַהֲלַלְאֵל מַתִּיר, וַחֲכָמִים אוֹסְרִין; דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי: לֹא בָזֶה הִתִּיר עֲקַבְיָא, אֶלָּא בְּשֵׂעָר בְּכוֹר בַּעַל מוּם שֶׁנָּשַׁר, וְהִנִּיחוֹ בַּחַלּוֹן, וְאַחַר־כָּךְ מֵת - בָּזֶה עֲקַבְיָא בֶּן מַהֲלַלְאֵל מַתִּיר, וַחֲכָמִים אוֹסְרִין. הַצֶּמֶר הַמְדֻבְלָל בַּבְּכוֹר: אֶת שֶׁהוּא נִרְאֶה מִן הַגִּזָּה - מָתָר. וְאֶת שֶׁאֵינוֹ נִרְאֶה מִן הַגִּזָּה - אָסוּר:

תְּרִין רוּחִין בִּישִׁין מִתְדַּבְּקָן לְעֵילָּא, נָטְלָא אוֹף הָכָא כְּלָא, כַּחֲדָא, רוּחָא דְּדִכּוּרָא עַלְמָא דְּדִכּוּרָא דְּקִב"ה, וְכֵן דַּקִּיק. רוּחָא דְּנוּקְבָא, בְּכַמָּה עַלְמָא [דף קמ"ז ע"ב] דְּנוּקְבָא אוֹרְחִין וּשְׁבִילִין מִתְפָּרְשָׁא, דְּקִב"ה, כְּמָה דְּנָפְקֵי כָּל וּמִתְדַּבְּקָא בְּהַהוּא רוּחָא נְהוֹרִין מֵהַאי עַלְמָא, הָכֵי נָמֵי דְּדִכּוּרָא. כַּשִּׁיטַת גַּרְמָה בְּכַמָּה נָטֵיל כְּלָא הַאי עַלְמָא, דְּהָא תַּכְשִׁיטִין, כְּוָונָה, מְרַחֲקָא קָיְימַת דָּא כְּגַוונָא דָא, וּבְגִין כָּךְ בְּאֵר בְּרֵישׁ אוֹרְחִין וּשְׁבִילִין, לְפַתָּאָה שֶׁבַע דָּא יוּבְלָא, בְּאֵר שֶׁבַע בְּנֵי נָשָׁא. דָּא אִיהִי שְׁמִטָּה. וְשִׁמְשָׁא לָא נָהִיר, אֶלָּא מִיּוּבְלָא, וּבְגִין כָּךְ וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חָרָנָה, דָּא מַעֲרָב, דְּאִיהִי שְׁמִטָּה.

ר"ש אָמַר, וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע, דָּא מַעֲרָב, שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה. וַיֵּלֶךְ חָרָנָה, דָּא שְׁנַת עֲרְלָה, בְּגִין דְּנָפַק מֵרְשׁוּ קַדִּישָׁא לִרְשׁוּ אָחֳרָא, דַּהֲוָה עָרִיק מֵאֲחוֹי, כְּמָה דְּאִתְּמַר. וְכַד מָטָא לְבֵית אֵל, דְּאִיהוּ בִּרְשׁוּ קַדִּישָׁא, מַה כְּתִיב וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם.

מַאן מָקוֹם. רִבִּי חִיָּיא אָמַר, דָּא הוּא מְקוֹמוֹ דְּקָאָמְרָן, דִּכְתִיב וְאָל מְקוֹמוֹ שׁוֹאֵף. וַיָּלֶן שָׁם כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ. כְּד"א שׁוֹאֵף זוֹרֵחַ הוּא שָׁם, דְּהָא בְּגִין לְאַנְהָרָא לֵיהּ קָאָתְיָא. וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם. אַבְנֵי הַמָּקוֹם לָא כְּתִיב, אֶלָּא מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם, אִלֵּין אִינּוּן אַבְנֵי יְקָר, מַרְגְּלָאן טָבָאן, דְּאִינּוּן תְּרֵיסַר אַבְנִין עִלָּאִין, כְּמָה דִּכְתִיב שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אֲבָנִים, וּתְחוֹת אִלֵּין, תְּרֵיסַר אֶלֶף, וְרִבְוָון, אַבְנֵי פְּסִילָן, וְכֻלְּהוּ אִקְרוֹן אַבְנִין, בְּגִין כָּךְ מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם, וְלֹא אַבְנֵי הַמָּקוֹם דָּא הוּא מָקוֹם דְּקָאָמַר.

וַיָּשֶׂם מֵרַאֲשׁוֹתָיו, מֵרַאֲשׁוֹתָיו שַׁטְיָא דְּקָרִיב בַּהֲדָהּ, אַתְקִיפַת דְּמַאן. אֶלָּא מֵרַאֲשׁוֹתָיו בֵּיהּ, וּנְשָׁקַת לֵיהּ, דְּהַהוּא מָקוֹם. מַאי מָסְכַת לֵיהּ חַמְרָא דְּדוּרְדָיָא, מֵרַאֲשׁוֹתָיו. אִי תֵּימָא כְּמַאן דְּמְרוֹרַת פִּתָּנִים. כֵּיוָן דְּשָׁתֵי, דְּשַׁוֵּי תְּחוֹת רֵישֵׁיהּ, לָא. אֶלָּא אַסְטֵי אֲבַתְרָהּ, לְבָתַר דְּחָמַאת לֵיהּ סָטֵי אֲבַתְרָהּ, מֵאוֹרְחָא דְּקְשׁוֹט, אַפְּשִׁיטַת גַּרְמָהּ, מִכָּל אִינּוּן תִּקּוּנִין דַּהֲוָת מִתְתַּקְנָא לְגַבֵּי דְּהַהוּא שַׁטְיָא.

תִּקּוּנִין דִּילָהּ, לְפַתָּאָה לִבְנֵי נָשָׁא: שַׁעֲרָהָא מְתַקְנִין סוּמְקָן כְּוַורְדָא, אַנְפָּהָא חִוָּורִין וְסוּמְקִין, בְּאוּדְנָהָא תַּלְיָין שִׁיתָּא תִּקּוּנִין אַטוּנָא דְּמִצְרַיִם, תַּלְיָין עַל גַּדְלָהָא כָּל חֵילֵי דְּאַרְעָא דְּקָדָם, פִּיהָ מִתְתַּקְנָא בִּפְתִיחוּ דַּקִּיק יָאֶה בְּתִקּוּנָהָא, לִישָׁנָא חַדִּידָא כְּחַרְבָּא, שְׁעִיעָן מִלָּהָא בְּמִשְׁחָא, שִׁפְוָותָא יָאָן סוּמְקִין כְּוַורְדָא, מְתִיקוּ בְּכָל מְתִיקוּ דְּעַלְמָא, אַרְגְּוָונָא לְבָשַׁת, אִתְתַּקָּנַת בְּאַרְבָּעִין תִּקּוּנִין, חָסֵר חַד.

שַׁטְיָא סָטֵי אֲבַתְרָהָא, וְשָׁתֵי מִכַּסָּא דְּחַמְרָא, וַעֲבִיד בָּהּ נִיאוּפִין, וְאַסְטֵי אֲבַתְרָהּ. מָה עָבְדַת, שַׁבְקַת לֵיהּ נָאִים בְּעַרְסָא, וְסָלְקַת לְעֵילָּא, וְאַלְשִׁינַת עֲלֵיהּ, וְנָטְלָא רִשּׁוּ, וְנַחֲתָא, אִתְעַר הַהוּא שַׁטְיָא, וְחָשַׁב לְחַיְּיכָא בַּהֲדָהּ כְּקַדְמֵיתָא, וְהִיא אַעְדְיַאת תִּקּוּנָהָא מִינָּהּ, וְאִתְהַדְּרַת גִּיבַּר תַּקִּיף קָאֵים לְקִבְלֵיהּ, לָבֵישׁ לְבוּשָׁא דְּנוּרָא מְלַהֲטָא, בְּדְחִילוּ תַּקִּיף מְרַתְּתָא גַּרְמָא וְנַפְשָׁא. מַלְיָא דְּעַיְינִין דַּחֲלָן, חַרְבָּא שְׁנָנָא בִּידֵיהּ, טִיפִּין מְרִירָן תַּלְיָין מֵהַהוּא חַרְבָּא, קָטֵיל לֵיהּ לְהַהוּא שַׁטְיָא, וְאַרְמֵי לֵיהּ לְגוֹ גֵּיהִנֹּם. יַעֲקֹב נָחַת לְגַבָּהּ, וַאֲזַל לְאַתְרָהּ, שֶׁנֶּאֱמַר וַיֵּלֶךְ חָרָנָה, וְחָמָא כָּל תִּקּוּן בֵּיתָא, וְאִשְׁתְּזִיב מִינָּהּ. דְּכוּרָא דִּילָהּ סמא״ל, אַבָּאֵישׁ קַמֵּיהּ, וְנָחַת לַאֲגָחָא בֵּיהּ קְרָבָא, וְלָא יָכִיל לֵיהּ, דִּכְתִיב וַיֵּאָבֶק

אִישׁ עִמּוֹ וגו'. כְּדֵין אִשְׁתְּזִיב מֵרַאֲשׁוֹתָיו, לְאַרְבַּע סִטְרִין מְכַלָּא, וְאִשְׁתְּלִים בִּשְׁלִימוּ, דְּעָלְמָא, תְּלַת אַבְנִין לְסִטְרָא וְאִסְתַּלַּק בְּדַרְגָּא שְׁלִים, וְאִתְקְרֵי [דף קמ"ח ע"א] צָפוֹן, וּתְלַת לְסִטְרָא יִשְׂרָאֵל. כְּדֵין סָלִיק בְּדַרְגָּא מַעֲרָב, וּתְלַת לְסִטְרָא דָּרוֹם, עֲלָאָה, וְאִשְׁתְּלִים בְּכוֹלָּא, וַהֲוָה וּתְלַת לְסִטְרָא מִזְרָח, וְהַהוּא עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, וַעֲלֵיהּ מָקוֹם עֲלַיְיהוּ לְאִתְתַּקָּנָא בְּהוֹ.

כְּתִיב וְהַבְּרִיחַ הַתִּכוֹן וגו'. וּכְדֵין וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא. וַיִּשְׁכַּב, י"ב מַרְגְּלָאן לְתַתָּא, וְכָל אִינּוּן דַּרְגִּין דְּאִינּוּן עַל הַאי מָקוֹם הָא אִינּוּן כ"ב, כְּיָון דְּאִתְתַּקַּן עַרְסָא, שָׁכִיב בֵּיהּ, מַאן שָׁכִיב בֵּיהּ, שְׁמְשָׁא. וְע"ד כְּתִיב בְּיַעֲקֹב, וַיִּשְׁכַּב עַל הַמִּטָּה, דְּהָא לֵיהּ אִתְחֲזֵי, וְלָא לְאָחֳרָא, וְע"ד וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא. וּבְג"כ כְּתִיב, וְזָרַח הַשֶּׁמֶשׁ וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ.

רַבִּי יִצְחָק הֲוָה יָתִיב יוֹמָא חַד, קַמֵּי מְעָרְתָּא דַּאֲפִיקוֹתָא, אַעְבַּר חַד בַּר נָשׁ, וּתְרֵין בְּנִין עִמֵּיהּ, וַהֲוָה אָמַר חַד לְחַד, דָּא תּוֹקְפָא דִּשְׁמְשָׁא, מִסְטְרָא דְּדָרוֹם אִיהוּ, וְעַלְמָא לָא אִתְקַיֵּים אֶלָּא עַל רוּחַ, בְּגִין דְּרוּחַ, אִיהוּ קַיּוּמָא שְׁלִימוּ דְּכָל סִטְרִין, וְאִלְמָלֵא דְּאִיהוּ קַיְימָא בְּשְׁלִימוּ, לָא יָכִיל עַלְמָא לְאִתְקַיְּימָא.

א"ל אֲחוּהָ זְעִירָא, אִלְמָלֵא יַעֲקֹב, לָא אִתְקַיֵּים עַלְמָא. ת"ח, בְּשַׁעְתָּא דְּיִיחֲדוּ בְּנוֹי יְחוּדָא דִּלְעֵילָּא, וַאֲמָרוּ (דברים ו') שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יי' אֱלֹהֵינוּ יי' אֶחָד, דָּא הוּא שְׁלִימוּ עִלָּאָה, לְאִתְיַחֲדָא בִּיחוּדָא חַד, כְּדֵין אִתְחַבַּר יַעֲקֹב אֲבוּהוֹן, וְנָטֵיל בֵּיתֵיהּ, וְיָתִיב בֵּיהּ בְּחִבּוּרָא חָדָא עִם אֲבָהָן, לְאִתְחַבְּרָא דְּכַר וְנוּקְבָא כַּחֲדָא.

אָמַר רִבִּי יִצְחָק, אֶשְׁתַּתַּף מַהוּ וַיִּגַּע בְּכַף יֶרֶךְ, לֵיהּ לָא בַּהֲדַייהוּ, וְאֶשְׁמַע יָכִיל, אֲבָל נָגַע בְּכַף יֶרֶךְ, מַאי קָאָמְרֵי, אֲזַל בַּהֲדַייהוּ. דְּאִינְהוּ נָדֵב וַאֲבִיהוּא, דְּנָפְקוּ פִּתְחָא הַהוּא בַּר נַשׁ וַאֲמַר, קוּמָה יי׳ לִמְנוּחָתֶךָ אַתָּה וַאֲרוֹן עֻזֶּךָ. קוּמָה יי׳ לִמְנוּחָתֶךָ, כְּמַאן דַּאֲמַר, יְקוּם מַלְכָּא, לְבֵי נַייחָא דְּמַשְׁכְּנֵיהּ.

תְּרֵין אִינּוּן הֲווֹ דַּאֲמָרוּ קוּמָה יי׳, מֹשֶׁה וְדָוִד, מֹשֶׁה אֲמַר, (במדבר י׳) קוּמָה יי׳ וְיָפוּצוּ אוֹיְבֶיךָ. וְדָוִד אֲמַר, (תהלים קלב) קוּמָה יי׳ לִמְנוּחָתֶךָ. מַאי אִיכָּא בֵּינַייהוּ. אֶלָּא מֹשֶׁה כְּמַאן דְּפַקִּיד לְבֵיתֵיהּ קָאָמַר, מֹשֶׁה פַּקִּיד לָהּ, לַאֲגָחָא קְרָבָא, לְקָבֵיל שַׂנְאוֹי. דָּוִד זַמִּין לֵיהּ לְנַייחָא, כְּמָה דְּמַזְמִין לְמָרֵיהּ זַמִּין לְמַלְכָּא וּלְמַטְרוֹנִיתָא עִמֵּיהּ, הה״ד קוּמָה יי׳ לִמְנוּחָתֶךָ אַתָּה וַאֲרוֹן עֻזֶּךָ, בְּגִין דְּלָא לְאַפְרָשָׁא לוֹן.

כֹּהֲנֶיךָ יִלְבְּשׁוּ צֶדֶק וַחֲסִידֶיךָ יְרַנֵּנוּ. מִכָּאן אוֹלִיפְנָא, דְּמַאן דְּמַזְמֵן לְמַלְכָּא, יְשַׁנֵּי [דף קמ״ח ע״ב] עוֹבָדוֹי בְּגִין לְמֵיהַב חֶדְוָה לְמַלְכָּא, אִי אָרְחֵיהּ דְּמַלְכָּא, דְּחֶדְוָן לֵיהּ בְּדִיחֵי הֶדְיוֹטֵי, יְסַדַּר קֳמֵיהּ בְּדִיחֵי רוֹפִינוּס וּפַרְדַּשְׁכֵי, וְאִי לָאו, לָאו אִיהוּ בְּדִיחוּתָא דְּמַלְכָּא.

ת״ח, דָּוִד זַמִּין לֵיהּ לְמַלְכָּא וּלְמַטְרוֹנִיתָא לְנַייחָא, מָה עַבַד, שָׁנֵי בְּדִיחֵי דְּמַלְכָּא, בְּגִין רוֹפִינוּס. וּמַאן נִינְהוּ, דִּכְתִיב כֹּהֲנֶיךָ יִלְבְּשׁוּ צֶדֶק וַחֲסִידֶיךָ יְרַנֵּנוּ, וַחֲסִידֶיךָ יְרַנֵּנוּ, לְוַוֵּיךָ יְרַנְּנוּ מִבָּעֵי לֵיהּ, דְּהָא לֵיוָאֵי, אִינּוּן בְּדִיחֵי מַלְכָּא, וְהַשְׁתָּא דָּוִד זַמִּין לֵיהּ לְנַייחָא, עַבַד כֹּהֲנֵי וַחֲסִידֵי, דְּלֵיהֱווּ אִינּוּן בְּדִיחֵי מַלְכָּא.

א״ל קב״ה, דָּוִד, לָא בָּעֵינָא לְאַטְרְחָא עָלָךְ. אֲמַר לֵיהּ

מִן יַרְכוֹ דְאַהֲרֹן, וְעַל יַעֲקֹב כְּתִיב דָּוִד, מָארֵי, כַּד אַנְתְּ בְּהֵיכְלָךְ, וְהַבְּרִיחַ הַתִּיכוֹן בְּתוֹךְ הַקְּרָשִׁים אַתְּ עָבִיד רְעוּתָךְ, הַשְׁתָּא מַבְּרִיחַ מִן הַקָּצֶה אֶל הַקָּצֶה. דְּזַמִּינְנָא לָךְ, בִּרְעוּתִי קַיְימָא מִלָּה, לְאַקְרָבָא אִלֵּין, דְּאִינּוּן חֲשִׁיבֵי יַתִּיר, אע"ג דְּלָאו אָרְחַיְיהוּ בְּהַאי.

מִכָּאן אוּלִיפְנָא, דְּמַאן דְּאִיהוּ בְּבֵיתֵיהּ, יְסַדֵּר אוֹרְחֵיהּ וְעוֹבָדֵיהּ כִּרְעוּתֵיהּ, אִי מְזַמְּנִין לֵיהּ, יַעֲבִיד רְעוּתֵיהּ דְּאוּשְׁפִּיזֵיהּ, כְּמָה דְּמְסַדֵּר עֲלוֹי, דְּהָא דָּוִד אַחְלַף לְיוָאֵי וְסַדַּר כַּהֲנֵי, וְקב"ה אוֹקִים מִלָּה כִּרְעוּתֵיהּ.

אָמַר דָּוִד, בַּעֲבוּר דָּוִד עַבְדֶּךָ אַל תָּשֵׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ סִדּוּרָא דָּקָא סַדַּרְנָא, לָא יְתוּב לַאֲחוֹרָא. א"ל קב"ה, דָּוִד, חַיֶּיךָ, אַפִּילּוּ בְּמָאנִין דִּילִי לָא אֶשְׁתַּמֵּשׁ, אֶלָּא בְּמָאנִין דִּילָךְ. וְלָא זָז קב"ה מִתַּמָּן, עַד דְּיָהֵיב לֵיהּ נְבוּזְבָּזָן וּמַתְּנָן, דִּכְתִיב נִשְׁבַּע יי' לְדָוִד אֱמֶת לֹא יָשׁוּב מִמֶּנָּה מִפְּרִי בִטְנְךָ אָשִׁית לְכִסְּאֶךָ. אַתָּא רִבִּי יִצְחָק וּנְשַׁקֵיהּ, אָמַר אִי לָא אַתֵּינָא לְהַאי אָרְחָא, אֶלָּא לְמִשְׁמַע דָּא דַּיֵּי.

פְּתַח חַד בְּרִיהּ וַאֲמַר, וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חָרָנָה, הַיְינוּ דִּכְתִיב (בראשית ב') עַל כֵּן יַעֲזָב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ. ד"א וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חָרָנָה, רָמַז כַּד נָפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִבֵּי מַקְדְּשָׁא, וְאִתְגְּלוּ בֵּינֵי עַמְמַיָּא, כְּד"א (איכה א') וַיֵּצֵא מִן בַּת צִיּוֹן כָּל הֲדָרָהּ, וּכְתִיב גָּלְתָה יְהוּדָה מֵעוֹנִי וגו'.

פְּתַח אָחֳרָא זְעִירָא וַאֲמַר, וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיָּלֶן שָׁם כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ וגו', מַאי וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם, לְמַלְכָּא דְּאָזִיל לְבֵי מַטְרוֹנִיתָא, בָּעֵי לְמִפְגַּע לָהּ וּלְבַסְּמָא לָהּ בְּמִלִּין, בְּגִין דְּלָא

תִּשְׁתַּכַּח גַּבֵּיהּ כְּהֶפְקֵירָא. וְלָא עוֹד, אֶלָּא דַּאֲפִילּוּ אִית לֵיהּ עַרְסָא דְּדַהֲבָא, וּכְסוּתוֹתֵי מַרְקָמָן בַּאֲפַלַטְיָיא, לְמֵיבַת בְּהוֹ, וְאִיהִי מִתַּקְנָא עַרְסֵיהּ בַּאֲבָנִין, בְּאַרְעָא, וּבְקִיסְטְרָא דְּתִיבְנָא, יְשָׁבוֹק דִּידֵיהּ, וְיֵבִית בְּהוֹ, לְמֵיהַב לָהּ נַיְיחָא, וּבְגִין דְּיֵהָא רְעוּתָא דְּלְהוֹן כַּחֲדָא, בְּדְלָא אֲנִיסוּ. כְּמָה דְּאוֹלִיפְנָא הָכָא, דְּכְיוָן דַּאֲזַל לְגַבָּהּ מַה כְּתִיב, וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם וַיָּשֶׂם מְרַאֲשׁוֹתָיו וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא, בְּגִין לְמֵיהַב לָהּ נַיְיחָא, דְּאַפִּילּוּ אַבְנֵי בֵיתָא, רְחִימִין קַמֵּיהּ, לְמֵיבַת בְּהוֹ.

בָּכָה רִבִּי יִצְחָק, וְחָדֵי, אָמַר מַרְגְּלָאן אִלֵּין, תְּחוֹת יְדֵייכוּ, וְלָא אֲזֵיל בַּתְרַייכוּ. אָמְרוּ לֵיהּ אַתְּ תֵּזֵיל לְאוֹרְחָךְ, וַאֲנַן נֵיעוֹל לְמָתָא, לְהַלּוּלָא דְּהַאי בְּרִי. אָמַר רִבִּי יִצְחָק, הַשְׁתָּא אִית לִי לְמֵהַךְ לְאָרְחִי. [דף קמ״ט ע״א] אֲזֵיל לֵיהּ, וְסַדַּר מִלִּין קַמֵּיהּ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן. אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן וַדַּאי שַׁפִּיר קָאָמְרוּ, וְכֻלָּא בְּקַבָּ״ה אִתְּמַר. אָמַר, מִלִּין אִלֵּין, מִבְּנֵי בְנוֹי דְּרִבִּי צָדוֹק חֲלָשָׁא נִינְהוּ. מַאי טַעְמָא אִקְּרִי חֲלָשָׁא, בְּגִין דְּאַרְבָּעִין שְׁנִין אִתְעַנִּי עַל יְרוּשְׁלֵם, דְּלָא יִתְחָרֵב בְּיוֹמוֹי, וַהֲוָה פָּרִישׁ עַל כָּל מִלָּה וּמִלָּה דְּאוֹרַיְתָא, רָזִין עִלָּאִין, וְיָהֵיב בְּהוֹ אָרְחָא לִבְנֵי עָלְמָא, לְאִתְנַהֲגָא בְּהוֹ.

אָמַר רִבִּי יִצְחָק, לָא הֲווֹ (אֶלָּא) יוֹמִין זְעִירִין, עַד דְּאָעַרְעָנָא בְּהַהוּא בַּר נָשׁ, וּבְרֵיהּ זְעֵירָא עִמֵּיהּ. אָמִינָא לֵיהּ, אָן הוּא בְּרָךְ אָחֳרָא. א״ל, עֲבִידְנָא לֵיהּ הִלּוּלָא, וְאִשְׁתָּאַר בְּדַבְּיתְהוּ. כְּיוָן דְּאִשְׁתְּמוֹדַע בִּי, א״ל חַיֶּיךָ, דְּלָא זְמִינְנָא לָךְ, לְהִלּוּלָא דִּבְרִי, בְּגִין תְּלַת מִלִּין: חַד, דְּלָא יְדַעְנָא בָךְ, וְלָא אִשְׁתְּמוֹדַעְנָא לָךְ, דְּהָכִי מְזַמְּנִין לֵיהּ לְבַר נָשׁ, כְּפוּם יְקָרֵיהּ, וְדִילְמָא אַנְתְּ גַּבְרָא רַבָּא, וַאֲפְּגִים יְקָרָךְ. וְחַד, דִּילְמָא

אַנְתְּ אָזֵיל בְּאָרְחָךְ בִּבְהִילוּ, וְלָא אַטְרַח עֲלָךְ. וְחַד, דְּלָא תַּכְסִיף קַמֵּי אֱנָשֵׁי דַּחֲבוּרָא, דְּאוֹרְחָא דִּילָן, דְּכָל אִינּוּן דְּאָכְלֵי לְפִתּוֹרָא דְּחָתָן וְכַלָּה, כֻּלְּהוּ יַהֲבֵי נִבְזְבָזָן וּמַתְּנָן לוֹן. אֲמִינָא לֵיהּ, קב"ה יָדִין לָךְ לְטָב. אֲמִינָא לֵיהּ, מַה שְׁמָךְ, א"ל צָדוֹק זוּטָא. בְּהַהוּא שַׁעְתָּא, אוֹלִיפְנָא מִנֵּיהּ, תְּלֵיסַר רָזִין עִלָּאִין בְּאוֹרַיְתָא, וּמִן בְּרֵיהּ תְּלַת, חַד בִּנְבוּאָה, וְחַד בְּחֶלְמָא.

וַאֲמַר מַה בֵּין נְבוּאָה לְחֶלְמָא. נְבוּאָה בְּעַלְמָא דְּדִכּוּרָא אִיהוּ, וְחֶלְמָא בְּעַלְמָא דְּנוּקְבָא, וּמַהַאי לְהַאי, כְּשִׁיתָא דַּרְגִּין נַחֲתָא. נְבוּאָה בִּימִינָא וּבְשִׂמְאלָא, וְחֶלְמָא בְּשִׂמְאלָא. וְחֶלְמָא מִתְפָּרְשָׁא לְכַמָּה דַּרְגִּין לְתַתָּא, בְּגִין כָּךְ חֶלְמָא אִיהוּ בְּכָל עַלְמָא, אֲבָל כְּפוּם דַּרְגֵּיהּ, הָכֵי חֲמֵי, כְּפוּם בַּר נָשׁ, הָכֵי דַּרְגֵּיהּ, נְבוּאָה לָא אִתְפַּשְׁטָא אֶלָּא בְּאַתְרֵיהּ.

סִתְרֵי תוֹרָה

תָּא חֲזֵי מַה כְּתִיב וַיַּחֲלוֹם וְהִנֵּה סֻלָּם מֻצָּב אַרְצָה וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמַיְמָה. חֶלְמָא, מַדְרֵגָא שְׁתִיתָאָה, מֵאִינּוּן דַּרְגִּין תְּרִין דִּנְבוּאָה עַד הַהוּא דַּרְגָּא, שִׁית דַּרְגִּין אִינּוּן, וְעַל דָּא, חֶלְמָא, חַד מִשְּׁתִין דַּרְגִּין דִּנְבוּאָה. סֻלָּם, חָמָא בְּנוֹי דְּזַמִּינִין לְקַבְּלָא אוֹרַיְתָא, בְּטוּרָא דְּסִינַי. סֻלָּם: דָּא סִינַי. בְּגִין דְּאִיהוּ נָעִיץ בְּאַרְעָא, וְחָשִׁיב בְּסִלְּיקוּ לִשְׁמַיָּא. וְכָל רְתִיכִין בִּישְׂרָאֵל בְּגָלוּתָא, וְחָמָא וַיַּחֲלוֹם וְהִנֵּה סֻלָּם מֻצָּב אַרְצָה וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמַיְמָה וְהִנֵּה חֶלְמָא, מַדְרֵגָא שְׁתִיתָאָה, מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים עֹלִים וְיוֹרְדִים בּוֹ. פְּתַח וַאֲמַר, (יחזקאל א׳) הָיָה הָיָה דְּבַר ה׳ אֶל יְחֶזְקֵאל בֶּן בּוּזִי הַכֹּהֵן בְּאֶרֶץ כַּשְׂדִּים עַל נְהַר כְּבָר וַתְּהִי עָלָיו שָׁם יַד ה׳. הָיָה הָיָה, נְבוּאָה לְשַׁעְתָּא הָיְתָה, דְּאִצְטְרִיךְ עַל גָּלוּתָא בְּגִין דִּשְׁכִינְתָּא נְחָתַת בְּהוּ בְּגָלוּתָא, וְחָמָא

יְחֶזְקֵאל מַה דְּחָמָא, לְפוּם שַׁעְתָּא, וְאע"ג דְּלָא אִתְחֲזֵי הַהוּא אֲתַר לְהַאי, בְּגִינֵי כָךְ הָיָה הָיָה. מַאי הָיָה הָיָה. אֶלָּא הָיָה לְעֵילָא, הָיָה לְתַתָּא. דִּכְתִיב סֻלָּם מוּצָב אַרְצָה וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמַיְמָה, נָטֵיל לְעֵילָא וְנָטֵיל לְתַתָּא. הָיָה הָיָה, חַד לְעֵילָא, וְחַד לְתַתָּא.

תָּא חֲזֵי, הַאי סֻלָּם בְּתְרֵי עַלְמִין אִתְתַּקַּף, בְּעֵילָא וְתַתָּא. בְּאֶרֶץ כַּשְׂדִּים עַל נְהַר כְּבָר. בְּאֶרֶץ כַּשְׂדִּים: בַּאֲתַר דְּגָלוּתָא שַׁרְיָא בֵּיהּ, וְעכ"ד עַל נְהַר כְּבָר. מַאי נְהַר כְּבָר. אֶלָּא דַּהֲוָה כְּבָר, מְקַדְּמַת דְּנָא, דִּשְׁכִינְתָּא [דף קמ"ט ע"ב] שַׁרְיָא עֲלוֹי, דִּכְתִיב וְנָהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגָּן וּמִשָּׁרְיָן עִלָּאִין, כֻּלְּהוּ נָחֲתִי תַּמָּן בַּהֲדֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כַּד יְהֵיב לוֹן אוֹרַיְתָא.

וְכֻלָּא חָמָא. חָמָא מַטטרון, סָבָא דְּבֵיתָא, דְּשַׁלִּיט בְּכָל דִּילֵיהּ. דְּאִיהוּ קָאֵי בְּשָׁלְטָנוּ עַל עַלְמָא. בְּשׁוּלְטָנוּ בְּשֵׁם שד"י. וְסָלִיק לְעֵילָא, בִּסְלִיקוּ דִּשְׁמָא דְּמָרֵיהּ הוי"ה, אֲתַר דְּיַעֲקֹב אִשְׁתַּלִּים בֵּיהּ לְבָתַר. וְרֹאשׁוֹ, דְּשֵׁם שַׁדַּי, אִיהוּ י', וְדָא מַגִּיעַ הַשָּׁמַיְמָה. כְּיוָן דְּמָטֵי וְסָלִיק אָת דָּא, לְהַהוּא אֲתַר, אִשְׁתְּלִים וְאִתְקְרֵי בְּהַהוּא שְׁמָא דְּמָארֵיהּ הוי"ה.

וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אֱלֹקִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ, אינון מַלְאָכִין קַדִּישִׁין, דְּקָרְבִין לְמַלְכוּתָא סָלְקִין, וְאינון אָחֳרָנִין דְּלָא קָרְבִין, הֵם נָחֲתִי.

וְתוּ, בּוֹ סָלְקִי וְנָחֲתִי, כַּד אִיהוּ סָלִיק, סָלְקִין בַּהֲדֵיהּ, כַּד נָחֵית, נָחֲתִין בַּהֲדֵיהּ. מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים, תְּרֵיסַר מַרְגְּלִיטָאן טָבָאן, וְאינון: מִיכָאֵל, קדמיאל, פדא"ל, גבריא"ל, צדקיא"ל, חסדיא"ל, רפא"ל, רזיא"ל, סטורי"ה, נוריא"ל. יפיא"ל, ענא"ל, אַלְפֵי שִׁנְאָן, שִׁנְאָ"ן: שו"ר, נְשֵׁ"ר, אַרְיֵ"ה, ן' אָדָם כְּלִיל דְּכַר וְנוּקְבָא. וְאינון סָלְקִי, כַּד אִיהוּ סָלִיק, וְאִלֵּין נָחֲתִי, כַּד אִיהוּ נָחֵית.

וְתוּ, כָּל אִינּוּן דְּשָׁלְטִי בְּשָׁלְטָנוּ דְּהַאי עַלְמָא, עַל יְדֵיהּ סָלְקִין, וְכָל אִינּוּן דְּנָחֲתִי עַל יְדֵיהּ נָחֲתִי, כְּלְהוּ בְּהַאי סֻלָּם. הוי"ה שָׁלְטָא עַל כֹּלָּא, דִּכְתִיב וְהִנֵּה ה' נִצָּב עָלָיו. כַּד אִתְעַר, כְּתִיב, אֵין זֶה כִּי אִם בֵּית אֱלֹהִים וְזֶה שַׁעַר הַשָּׁמַיִם. בֵּית אֱלֹהִים וַדַּאי. וְאִיהוּ תַּרְעָא לְאָעֲלָא לְגוֹ, דִּכְתִיב (תהלים קי"ח) פִּתְחוּ לִי שַׁעֲרֵי צֶדֶק אָבֹא בָם אוֹדֶה יָהּ. זֶה הַשַּׁעַר לַה'. זֶה שַׁעַר הַשָּׁמַיִם כֹּלָּא חַד. (עַד כָּאן סִתְרֵי תוֹרָה)

וגו'. וְדָא הוּא נַהֲרָא חַד, מֵאִינּוּן אַרְבַּע נַהֲרִין, וּבְגִין דְּשַׁרְיָא עֲלוֹי מִקַּדְמַת דְּנָא, וַהֲוָה עֲלוֹי כְּבָר, שַׁרְיָא בֵּיהּ הַשְׁתָּא, וְאִתְגְּלִי לֵיהּ לִיחֶזְקֵאל.

תָּא חֲזֵי וַיַּחֲלוֹם, וְכִי יַעֲקֹב קַדִּישָׁא, דְּאִיהוּ שְׁלִימָא דַּאֲבָהָן, בְּחֶלְמָא אִתְגְּלִי עֲלוֹי, וּבְאַתַּר דָּא קַדִּישָׁא לָא חָמָא אֶלָּא בְּחֶלְמָא. אֶלָּא יַעֲקֹב בְּהַהוּא זִמְנָא, לָא הֲוָה נָסִיב, וְיִצְחָק הֲוָה קַיָּים. וְאִי תֵּימָא וְהָא לְבָתַר דְּאִתְנְסִיב כְּתִיב וְאֵרֶא בַּחֲלוֹם. תַּמָּן אֲתַר גָּרִים, וְיִצְחָק הֲוָה קַיָּים, וְעַל דָּא כְּתִיב בֵּיהּ חֲלוֹם.

וּלְבָתַר דַּאֲתָא לְאַרְעָא קַדִּישָׁא, עִם שִׁבְטִין, וְאִשְׁתַּלִּים לְהוֹן עֲקֶרֶת הַבַּיִת, וְאֵם הַבָּנִים שְׂמֵחָה, כְּתִיב וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶל יַעֲקֹב וגו'. וּכְתִיב (בראשית מ"ו) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל בְּמַרְאוֹת הַלַּיְלָה, הָכָא לָא כְּתִיב בֵּיהּ חֲלוֹם דְּהָא מִדַּרְגָּא אָחֳרָא עִלָּאָה הֲוָה.

ת"ח, חֶלְמָא אִיהוּ ע"י דְּגַבְרִיאֵל, דְּאִיהוּ לְתַתָּא, בְּדַרְגָּא שְׁתִיתָאָה מִנְּבוּאָה. מַרְאָה: עַל יְדָא דְּהַהוּא דַּרְגָּא, דְּהַהִיא חַיָּה, דְּשָׁלְטָא בְּלֵילְיָא. וְאִי תֵּימָא, הָא כְּתִיב (דניאל ח') גַּבְרִיאֵל הָבֵן לְהַלָּז אֶת הַמַּרְאָה. הָכִי הוּא וַדַּאי, דְּמַרְאָה מְלוֹי סְתִימִין יַתִּיר, וּבְחֶלְמָא פָּרִישׁ יַתִּיר, וּפָרִישׁ סְתִימִין

דְּמַרְאֶה, וְע"ד אִתְפַּקַּד גַּבְרִיאֵל, דְּיִפָּרֵשׁ מִלּוֹי דְּמַרְאֶה, דְּאִיהוּ סְתִים יַתִּיר.

וְע"ד כְּתִיב בְּמַרְאֶה, וַיֵּרָא, וָאֵרָא, מַאי טַעְמָא, בְּגִין דְּמַרְאֶה אִיהוּ, כְּהַאי מַרְאֶה, דְּאִתְחֲזֵי, כָּל דְּיוֹקְנִין בְּגַוֵּיהּ, בְּגִינֵי כָךְ וָאֵרָא, אַחְמִית דְּיוֹקְנֵיהּ, בְּאֵל שַׁדַּי, דְּאִיהוּ מַרְאֶה, דְּאִתְחֲמֵי דְּיוֹקְנָא אָחֳרָא בְּגַוֵּיהּ, וְכָל דְּיוֹקְנִין עִלָּאִין בֵּיהּ אִתְחֲזוֹן.

בְּגִינֵי כָךְ, יַעֲקֹב בְּהַהוּא זִמְנָא, כְּתִיב, וַיַּחֲלֹם וְהִנֵּה סֻלָּם מֻצָּב אַרְצָה, מַהוּ סֻלָּם, דַּרְגָּא דְּשָׁאַר דַּרְגִּין בֵּיהּ תַּלְיִין, וְהוּא יְסוֹד דְּעָלְמָא. וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמַיְמָה, הָכִי הוּא, לְאִתְקַשְׁרָא בַּהֲדֵיהּ. וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמַיְמָה, מַאן רֹאשׁוֹ. רֹאשׁוֹ דְּהַהוּא סֻלָּם. וּמַאן אִיהוּ, דָּא דִּכְתִיב בֵּיהּ (בראשית מ"ז) רֹאשׁ הַמִּטָּה, בְּגִין דְּאִיהוּ רֹאשׁ לְהַאי מִטָּה וּמְנָהּ נָהֲיר. מַגִּיעַ הַשָּׁמַיְמָה, בְּגִין דְּאִיהוּ סִיּוּמָא דְּגוּפָא, וְקָאִים בֵּין עִלָּאָה וְתַתָּאָה, כְּמָה דִּבְרִית אִיהוּ סִיּוּמָא דְּגוּפָא, וְקָאִים בֵּין יְרִיכִין וְגוּפָא, וְעַל דָּא מַגִּיעַ הַשָּׁמַיְמָה.

וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים עוֹלִים וְיוֹרְדִים בּוֹ, אִלֵּין מִמַּנָּן דְּכָל עַמִּין, דְּאִינּוּן סָלְקִין וְנָחֲתִין בְּהַאי סֻלָּם, כַּד יִשְׂרָאֵל חָטָאן, מַאיךְ הַאי סֻלָּם וְסָלְקִין אִינְהוּ מִמַּנָּן, וְכַד יִשְׂרָאֵל מִתְכַּשְׁרָן עוֹבָדַיְיהוּ, אִסְתַּלַּק הַאי סֻלָּם, וְכֻלְּהוּ מִמַּנֵּי נָחֲתֵי לְתַתָּא, וְאִתְעֲבַר שׁוּלְטָנוּתָא דִּלְהוֹן, כְּלָא בְּהַאי סֻלָּם קַיְימָא. הָכָא חָמָא יַעֲקֹב בְּחֶלְמֵיהּ, שָׁלְטָנוּתָא דְּעֵשָׂו, וְשָׁלְטָנוּתָא דְּשָׁאַר עַמִּין.

ד"א וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים עוֹלִים וְיוֹרְדִים בּוֹ. בְּמַאן, בְּהַהוּא רֹאשׁוֹ, דְּהַהוּא סֻלָּם. דְּכַד אִסְתַּלַּק רֹאשׁוֹ מִנֵּיהּ, סֻלָּם

אִתְכַּפְיָא וְסָלְקִין כֻּלְּהוּ מִמַּנָּן, וְכַד אִתְחַבַּר רֵאשׁוֹ בְּהַהוּא סְלָם, אִסְתַּלַּק, וְכֻלְּהוּ מִמַּנָּן נָחֲתִין. וְכֹלָּא חַד מִלָּה.

כְּתִיב (מלכים א-ז) נִרְאָה ה' אֶל שְׁלֹמֹה בַּחֲלוֹם הַלָּיְלָה וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים שְׁאַל מָה אֶתֵּן לָךְ. וְאִי תֵּימָא הָכָא אִתְכְּלִיל דַּרְגָּא בְּדַרְגָּא, דַּרְגָּא עִלָּאָה בְּדַרְגָּא תַּתָּאָה, בְּגִין דְּעַד כְּעָן, שְׁלֹמֹה לָא הֲוָה שְׁלִים, כְּיוָן דְּאִשְׁתְּלִים, כְּתִיב (מלכים א-ה) וַה' נָתַן חָכְמָה לִשְׁלֹמֹה. וּכְתִיב (שם) וַתֶּרֶב חָכְמַת שְׁלֹמֹה. דְּקַיְימָא סִיהֲרָא בְּאַשְׁלָמוּתָא, וּבֵי מַקְדְּשָׁא אִתְבְּנֵי. וּכְדֵין, הֲוָה חָמֵי שְׁלֹמֹה, עֵינָא בְּעֵינָא חָכְמְתָא, וְלָא אִצְטְרִיךְ לְחֶלְמָא.

לְבָתַר דְּחָטָא, אִצְטְרִיךְ לֵיהּ לְחֶלְמָא כְּקַדְמֵיתָא, וְעַל דָּא כְּתִיב (שם י"א) הַנִּרְאָה אֵלָיו פַּעֲמָיִם, וְכִי פַּעֲמַיִם הֲוָה וְלֹא יַתִּיר. אֶלָּא סִטְרָא דְּחֶלְמָא הֲוָה לֵיהּ פַּעֲמַיִם, סִטְרָא דְּחָכְמְתָא כָּל יוֹמָא הֲוָה.

וְעַם כָּל דָּא, סִטְרָא דְּחֶלְמָא, הֲוָה יַתִּיר עַל כָּל שְׁאָר בְּנֵי נָשָׁא, בְּגִין דְּאִתְכְּלִיל דַּרְגָּא בְּדַרְגָּא, מַרְאֶ"ה בְּמַרְאֶ"ה. וְהָא הַשְׁתָּא בְּסוֹף יוֹמוֹי חָשִׁיךְ יַתִּיר, וְדָא, בְּגִין דְּחָטָא, וְסִיהֲרָא קַיְימָא לְאִתְפַּגְמָא. מַאי טַעְמָא, בְּגִין דְּלָא נָטַר בְּרִית קַדִּישָׁא, בְּאִשְׁתַּדְּלוּתֵיהּ בְּנָשִׁים נָכְרִיּוֹת. וְדָא הוּא תְּנַאי דַּעֲבַד קב"ה עִם דָּוִד, דִּכְתִיב (תהלים קנ"ב) אִם יִשְׁמְרוּ בָנֶיךָ בְּרִיתִי וגו'. גַּם בְּנֵיהֶם עֲדֵי עַד יֵשְׁבוּ לְכִסֵּא לָךְ.

מַאי עֲדֵי עַד. הַיְינוּ דִּכְתִיב, (דברים י"א) כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל הָאָרֶץ. וּבְגִין דִּשְׁלֹמֹה לָא נָטַר הַאי בְּרִית כְּדְקָא יָאוֹת, שַׁרְיָא סִיהֲרָא לְאִתְפַּגְמָא, וְעַל דָּא, בְּסוֹפָא אִצְטְרִיךְ חֶלְמָא, וְכֵן יַעֲקֹב אִצְטְרִיךְ לֵיהּ לְחֶלְמָא כְּדַאֲמָרַן.

וְהִנֵּה ה' נִצָּב עָלָיו וגו'. הָכָא חָמָא יַעֲקֹב. קִשׁוּרָא דִּמְהֵימְנוּתָא כְּחַד. נִצָּב עָלָיו, כְּד"א נִצִּיב מֶלַח. תָּלָא, דְּכָל דַּרְגִּין קַיְימִין כְּלְהוּ כְּחַד עַל הַהוּא סֻלָּם, לְאִתְקַשְׁרָא כֻּלָּא בְּחַד קִשְׁרָא. בְּגִין דְּאִתְיְהִיב הַהוּא סֻלָּם בֵּין תְּרֵין סִטְרִין, הה"ד (בראשית כ"ח) אֲנִי ה' אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ וֵאלֹהֵי יִצְחָק הָאָרֶץ וגו', אִלֵּין אִנּוּן תְּרֵין סִטְרִין, בִּימִינָא וּשְׂמָאלָא.

ד"א וְהִנֵּה ה' נִצָּב עָלָיו, עֲלֵיהּ דְּיַעֲקֹב, לְמֶהֱוֵי כֻּלָּא רְתִיכָא קַדִּישָׁא, יְמִינָא וּשְׂמָאלָא, וְיַעֲקֹב בְּגַוַיְיהוּ, כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לְאִתְקַשְׁרָא, בֵּינַיְיהוּ, הה"ד אֲנִי ה' אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ וֵאלֹהֵי יִצְחָק. מִנָּלָן דְּיַעֲקֹב בְּאֶמְצָעִיתָא, מַשְׁמַע דִּכְתִיב, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ וֵאלֹהֵי יִצְחָק, וְלָא כְּתִיב אֱלֹהֵי יִצְחָק אָבִיךָ. דְּכְיוָן דְּאִתְקַשַּׁר בֵּיהּ בְּאַבְרָהָם, אִשְׁתַּכַּח דְּאִיהוּ בְּאֶמְצָעִיתָא. וּלְבָתַר הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה שׁוֹכֵב עָלֶיהָ, הָא כֻּלָּא רְתִיכָא חָדָא קַדִּישָׁא. וְהָכָא חָמָא דְּיִהְוֵי שְׁלִימוּ דַּאֲבָהָן.

תָּא חֲזֵי, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ, דְּכְיוָן דַּאֲמַר אַבְרָהָם אָבִיךָ, וַדַּאי אִיהוּ בְּאֶמְצָעִיתָא, וֵאלֹהֵי יִצְחָק, הָכָא אִתְרְמִיז, דְּקָשִׁיר לִתְרֵין סִטְרִין, וְאָחִיד לוֹן. קָשִׁיר לְסִטְרָא חָד, דִּכְתִיב אַבְרָהָם אָבִיךָ. וְקָשִׁיר לְסִטְרָא אָחֳרָא, דִּכְתִיב וֵאלֹהֵי יִצְחָק, תּוֹסֶפֶת וא"ו לְגַבֵּי יִצְחָק, לְאַחֲזָאָה דְּיַעֲקֹב אָחִיד לִתְרֵין סִטְרִין.

וְעַד דְּיַעֲקֹב לָא אִתְנְסִיב, לָא אִתְמַר בְּאִתְגַּלְיָא יַתִּיר, וְאִתְמַר בְּאִתְגַּלְיָא, לְמַאן דְּיָדַע אוֹרְחוֹי דְּאוֹרַיְיתָא. לְבָתַר דְּאִתְנְסִיב וְאוֹלִיד, אִתְמַר לֵיהּ בְּאִתְגַּלְיָא, הה"ד (בראשית ל"ג) וַיָּבֹא שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא לוֹ אֵל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. מֵהָכָא אוֹלִיפְנָא,

מַאן דְּלָא אִשְׁתְּלִים לְתַתָּא, לָא אִשְׁתְּלִים לְעֵילָא, שָׁאנֵי יַעֲקֹב, דְּאִשְׁתְּלִים לְעֵילָא וְתַתָּא, אֲבָל לָא בְּאִתְגַּלְיָא.

וְאִי תֵּימָא דְּאִשְׁתְּלִים בְּהַהִיא שַׁעֲתָא, לָא. אֶלָּא חָמָא דְּיִשְׁתְּלִים לְבָתַר זִמְנָא. וְאִי תֵּימָא הָא כְּתִיב וְהִנֵּה אָנֹכִי עִמָּךְ וּשְׁמַרְתִּיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר תֵּלֵךְ. אֶלָּא, אַשְׁגָּחוּתָא דְּקֻבְ"ה, וּנְטִירוּ דִּילֵיהּ, לָא אִשְׁתְּבִיק מִנֵּיהּ דְּיַעֲקֹב לְעָלְמִין, בְּכָל מַה דְּאִצְטְרִיךְ לֵיהּ, בְּהַאי עָלְמָא, אֲבָל בְּעָלְמָא עִלָּאָה עַד דְּאִשְׁתְּלִים.

וַיִּקַּץ יַעֲקֹב מִשְּׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר אָכֵן יֵשׁ ה' בַּמָּקוֹם הַזֶּה וְאָנֹכִי לֹא יָדָעְתִּי. וְכִי תְּוֹהָא הוּא דְּלָא יָדַע. אֶלָּא מַאי וְאָנֹכִי לֹא יָדָעְתִּי, כְּד"א (שמואל א' י"ג) וּפְנֵי ה' לֹא חִלִּיתִי. אָמַר, וְכִי כָּל הַאי אִתְגְּלֵי לִי, וְלָא אִסְתַּכָּלְנָא לְמִנְדַּע אָנֹכִי, וּלְמֵיעַל תְּחוֹת גַּדְפֵּי דִּשְׁכִינְתָּא, לְמֶהֱוֵי שְׁלִים.

ת"ח, כְּתִיב (בראשית כ"ה) וַתֹּאמֶר אִם כֵּן לָמָּה זֶּה אָנֹכִי, כָּל יוֹמָא וְיוֹמָא, חֲמָאת רִבְקָה נְהוֹרָא דִּשְׁכִינְתָּא, [דף ק"ן ע"ב] דְּהַוְיָא שְׁכִינְתָּא בְּמַשְׁכְּנָהָא, וְצַלְיָאת תַּמָּן. כֵּיוָן דְּחָמַאת עָאקוּ דִּילָהּ בְּמֵעָהָא, מַה כְּתִיב וַתֵּלֶךְ לִדְרֹשׁ אֶת ה', נָפְקַת מִדַּרְגָּא דָּא, לְדַרְגָּא אָחֳרָא, דְּאִיהוּ הוי"ה. בְּגִינֵי כָךְ אָמַר יַעֲקֹב, וְכִי כָּל כָּךְ חֲמִינָא, וְאָנֹכִי לֹא יָדָעְתִּי, בְּגִין דַּהֲוָה בִּלְחוֹדוֹי, וְלָא עָאל תְּחוֹת גַּדְפֵּי דִּשְׁכִינְתָּא.

מִיָּד וַיִּירָא וַיֹּאמַר מַה נּוֹרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה. מִלָּה דָּא לְתָרִין סִטְרִין אִיהוּ. מַה נּוֹרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה, חַד עַל הַהוּא מָקוֹם דְּקָאֲמַר בְּקַדְמֵיתָא. וְחַד עַל אָת קַיְימָא קַדִּישָׁא, דְּלָא בָּעְיָא לְאִתְבַּטָּלָא.

וְאע"ג דְּאִינְהוּ תְּרֵי סִטְרֵי, חַד הוּא. אֲמַר אֵין זֶה כִּי אִם בֵּית אֱלֹהִים, אֵין זֶה, לְמֶהֱוֵי בָּטֵיל. אֵין זֶה, לְאִשְׁתַּכְחָא בִּלְחוֹדוֹי, קַיְימָא דִּילֵיהּ לָאו אִיהוּ, אֶלָּא בֵּית אֱלֹהִים, לְאִשְׁתַּמְשָׁא בֵּיהּ, וּלְמֶעְבַּד בֵּיהּ פֵּירִין, וְלַאֲרָקָא בֵּיהּ בִּרְכָאן, מִכָּל שָׁייְפֵי גוּפָא, דְּהַאי הוּא תַּרְעָא, דְּכָל גוּפָא, הה"ד וְזֶה שַׁעַר הַשָּׁמַיִם, דָּא תַּרְעָא דְּגוּפָא וְדַאי, תַּרְעָא אִיהוּ, לַאֲרָקָא בִּרְכָאן לְתַתָּא, אֲחִיד לְעֵילָּא, וְאָחִיד לְתַתָּא. אָחִיד לְעֵילָּא, דִּכְתִיב וְזֶה שַׁעַר הַשָּׁמַיִם. לְתַתָּא, דִּכְתִיב אֵין זֶה כִּי אִם בֵּית אֱלֹהִים. וְעַל דָּא וַיִּירָא וַיֹּאמַר מַה נּוֹרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה, וּבְנֵי נָשָׁא לָא מַשְׁגִּחָן בִּיקָרָא דְּבֵיהּ, לְמֶהֱוֵי בֵּיהּ שְׁלִים, לְעֵילָּא וְתַתָּא. אַתָּא אֲבוֹי וּנְשַׁקֵיהּ.

אָמַר רִבִּי יִצְחָק, כַּד מִלִּין אִינּוּן שְׁמַעְנָא מִפּוּמֵיהּ בָּכֵינָא, וַאֲמֵינָא בְּרִיךְ רַחֲמָנָא, דְּלָא בָּטֵיל מֵעַלְמָא, חָכְמְתָא עִלָּאָה. אָזִלִינָא עִמֵּהוֹן עַד תִּלַּת פַּרְסֵי, עַד דְּעָאלְנָא עִמֵּהוֹן לְמָתָא. לָא סְפִיקוּ לְמֵיעַל, עַד דְּשַׁדֵּךְ הַהוּא בַּר נַשׁ לִבְרֵיהּ, וְאָמְרֵי לֵיהּ, מִלִּיךְ לָא יְהוֹן לְבַטָּלָה.

אָמֵינָא, הָא דַּאֲמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן, דְּמִלִּין אִלֵּין, כְּלִילוּ בְּרָזָא דְּחָכְמְתָא נִינְהוּ, וּלְאַחֲזָאָה מִלִּין אָחֳרָנִין. כַּד סַדְּרָנָא מִלִּין קַמֵּיהּ דְּרִ' שִׁמְעוֹן, א"ל, לָא תֵּימָא דְּמִלִּין אִלֵּין, דִּינוּקָא נִינְהוּ, אֶלָּא מִלִּין דְּרָזִין עִלָּאִין נִינְהוּ, וְכוּלָּא בְּרָזָא דְּחָכְמְתָא רְשִׁימִין.

וַיִּדַּר יַעֲקֹב נֶדֶר לֵאמֹר אִם יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדִי וגו', אֲמַר רִבִּי יְהוּדָה כְּיוָן דְּכָל הַאי אַבְטַח לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אַמַּאי לָא הֵאֱמִין, דַּאֲמַר אִם יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדִי וגו', אֶלָּא, אֲמַר יַעֲקֹב, חֶלְמָא חַלַמְנָא, וְחֶלְמִין מִנַּיְהוּ קְשׁוֹט,

לוח מוהרא"ש

לפי אופק יבנאל עיר ברסלב - עיר השמחה

פרשת אמור

יום **ראשון**	**11** יג	**לימוד יומי:** **בבלי:** שבועות י' **ירושלמי:** יבמות ל"ט **תוספתא:** נזיר ד **נ"ך:** ישעיהו מב **משניות:** חלין ט **זהר:** חלק ב עמ' רלג-רלד	**כ"ח לעומר** **עלות השחר** (72 דק') ... 4:20 | **סו"ז תפילה** ..... 10:17 **נץ החמה** ..... 5:42 | **חצות היום** ..... 12:34 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:16 | **שקיעה** ..... 7:26 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:08 | **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 8:39
יום **שני**	**12** יד	**לימוד יומי:** **בבלי:** שבועות י"א **ירושלמי:** יבמות מ' **תוספתא:** נזיר ה **נ"ך:** ישעיהו מג **משניות:** חלין י **זהר:** חלק ב עמ' רלה-רלו	**תענית שני בתרא** (לנוהגים, לדחות התענית), **פסח שני, כ"ט לעומר** **עלות השחר** (72 דק') ... 4:19 | **סו"ז תפילה** ..... 10:17 **נץ החמה** ..... 5:41 | **חצות היום** ..... 12:34 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:16 | **שקיעה** ..... 7:27 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:08 | **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 8:40
יום **שלישי**	**13** טו	**לימוד יומי:** **בבלי:** שבועות י"ב **ירושלמי:** יבמות מ"א **תוספתא:** נזיר ו **נ"ך:** ישעיהו מד **משניות:** חלין יא **זהר:** חלק ב עמ' רלז-רלח	**ל' לעומר** **עלות השחר** (72 דק') ... 4:18 | **סו"ז תפילה** ..... 10:17 **נץ החמה** ..... 5:41 | **חצות היום** ..... 12:34 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:15 | **שקיעה** ..... 7:27 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:07 | **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 8:40
יום **רביעי**	**14** טז	**לימוד יומי:** **בבלי:** שבועות י"ג **ירושלמי:** יבמות מ"ב **תוספתא:** סוטה א **נ"ך:** ישעיהו מה **משניות:** חלין יב **זהר:** חלק ב עמ' רלט-רמ	**ל"א לעומר** **עלות השחר** (72 דק') ... 4:17 | **סו"ז תפילה** ..... 10:16 **נץ החמה** ..... 5:40 | **חצות היום** ..... 12:34 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:15 | **שקיעה** ..... 7:28 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:07 | **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 8:41
יום **חמישי**	**15** יז	**לימוד יומי:** **בבלי:** שבועות י"ד **ירושלמי:** יבמות מ"ג **תוספתא:** סוטה ב **נ"ך:** ישעיהו מו **משניות:** בכורות א **זהר:** חלק ב עמ' רמא-רמב	**ל"ב לעומר** **עלות השחר** (72 דק') ... 4:16 | **סו"ז תפילה** ..... 10:16 **נץ החמה** ..... 5:39 | **חצות היום** ..... 12:34 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:14 | **שקיעה** ..... 7:29 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:07 | **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 8:42
יום **ששי**	**16** יח	**לימוד יומי:** **בבלי:** שבועות ט"ו **ירושלמי:** יבמות מ"ד **תוספתא:** סוטה ג **נ"ך:** ישעיהו מז **משניות:** בכורות ב **זהר:** חלק ב עמ' רמג-רמד	**ל"ג בעומר** **עלות השחר** (72 דק') ... 4:15 | **סו"ז תפילה** ..... 10:16 **נץ החמה** ..... 5:39 | **חצות היום** ..... 12:34 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:14 | **שקיעה** ..... 7:30 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:06 | **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 8:43 **הדלקת נרות** (40 דק'): **6:50** (20 דק'): **7:10**
שב"ק	**17** יט	**לימוד יומי:** **בבלי:** שבועות ט"ז **ירושלמי:** יבמות מ"ה **תוספתא:** סוטה ד **נ"ך:** ישעיהו מח **משניות:** בכורות ג **זהר:** חלק ב עמ' רמה-רמו	**שבת קודש פרשת אמור, ל"ד לעומר** **עלות השחר** (72 דק') ... 4:15 | **סו"ז תפילה** ..... 10:16 **נץ החמה** ..... 5:38 | **חצות היום** ..... 12:34 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:13 | **שקיעה** ..... 7:30 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:06 | **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 8:43 **מוצש"ק לשיטת ר"ת: 8:43**

כְּשֶׁאָדָם מַגִּיעַ לִידֵי נִסָּיוֹן, מַרְגִּישׁ שֶׁהוּא לֹא יָכוֹל לְהִתְגַּבֵּר, יֵשׁ רַק עֵצָה אַחַת - לִצְעֹק לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תַּצִּיל אוֹתִי! אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ מַה לַּעֲשׂוֹת! יֵשׁ לִי נִסָּיוֹן מְאֹד מְאֹד קָשֶׁה, תַּצִּיל אוֹתִי!"... (משיחותיו של מו"ר הרה"צ שליט"א)